www.printo.it/pediatric-rheumatology/IL_IL/intro

טיפול תרופתי

גרסת 2016

6. ציקלופוספאמיד

6.1 תיאור

ציקלופוספאמיד הינה תרופה אימונוסופרסיבית שמורידה את התגובה הדלקתית ומדכאת את מערכת החיסון. היא פועלת על-ידי הפרעה לשכפול תאים עקב שינוי ביצירת ה-DNA, ולכן פוגעת בעיקר בתאי דם בתאי בעיקר ושיעור מעי, דם בתאי .מרובות חלוקות שמבצעים לימפוציטים (סוג של תאי דם לבנים) רגישים במיוחד לפעולת התרופה, והשינוי בתפקודם ומספרם מסביר את הדיכוי בפעילות מערכת החיסון. ציקלופוספאמיד משמש גם לטיפול בסוגים שונים של סרטן. במחלות ראומטיות הטיפול בתרופה מבוצע לסירוגין, כאשר תופעות הלוואי בחולים אלה פחותות מאלו שנראות בחולי סרטן.

6.2 מינון / דרך מתן התרופה

ציקלופוספאמיד ניתן דרך הפה (1-2 מ"ג/ק"ג/יום) או באופן שכיח יותר דרך הוריד (בדרך כלל פעם בחודש בהזרקה של 0.5-1.0 גרם/מ"ר למשך 6 חודשים ואז 2 הזרקות כל 3 חודשים, או לחלופין הזרקות של 500 מ"ג/מ"ר כל שבועיים עד 6 עירויים בסך הכל).

6.3 תופעות לוואי

התרופה מפחיתה את חיסוניות הגוף במידה גדולה ויש לה מספר תופעות לוואי שמצריכות מעקב צמוד באמצעות בדיקות מעבדה. תופעות הלוואי השכיחות ביותר הן בחילות והקאות. בנוסף, השיער הופך לדליל יותר, אך זו תופעה הפיכה.
עלולה להתרחש ירידה חדה במספר כדוריות הדם הלבנות והטסיות, דבר הדורש הפחתה במינון התרופה או הפסקתה באופן זמני.
עלולים להתרחש גם שינויים בשלפוחית (הופעת דם בשתן), אך התופעה שכיחה יותר בטיפול פומי מדי יום מאשר במתן תוך ורידי אחת לחודש. על מנת למנוע תופעה זו, על המטופל לשתות כמויות גדולות של מים. טיפול ארוך טווח מעלה את הסיכון לחוסר

פוריות ולהופעת גידולים סרטניים. סיבוכים אלו תלויים בכמות המצטברת של התרופה שנלקחה במהלך השנים.
ציקלופוספאמיד מפחית את מנגנוני ההגנה של מערכת החיסון ולכן מעלה את הסיכון לזיהומים, בעיקר כאשר הוא ניתן יחד עם תרופות אחרות בעלות השפעה מדכאת על מערכת החיסון (כמו קורטיקוסטרואידים במינון גבוה).

6.4 התוויות עיקריות למחלות ראומטיות של הילדות

זאבת אדמנתית מערכתית של הילדות.
כמה מחלות וסקוליטיס מערכתיות של הילדות.